

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
29 martie st. v.
10 aprilie st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 13.

ANUL XXIII.
1887.

Pretul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

S'au dus!

S'au dus și paserile 'n sbor
Și doinele cele de dor,
Și țiile cele de eri,
O dragi plăceri, o dragi plăceri!

Și fulgi de nea încărunțiți
S'aștern în codrii sgriburiți;
Prin văi, pe deluri, prin vezduh,
Alérgă vântul ca-un reu duh.

Ah! vremuri mândre, vremuri dulci,
Când alergam prin văi, prin lunci,
În flórea dalbei tinereți,
Unde sânteți, unde sânteți?

În fundul unui sat ascuns,
Bétrân, pe gânduri și repus,
Me uit plângénd cu tainic dor
Cum se stíng țiile și mor!

V. B. Munteșcu.

Fără credință.

— Novellă —

(Urmare.)

Mai de timpuriu resună cântecul rindunelilor, o trillă ciudată, ce séméná mult cu críșnitul de dinți al unui om infuriat; apoi viniá mierla, cu glasul seu accentuat și trăgánat. Mai târziu se sculau vrabiile, aceste se purtau în modul cel mai impertinent; făceau un toiu, cât gândiai că vor să ia cerul în cap. Alergau printre crengi, se băteau cu aripile, se pișeau și smulgeau, apoi érá se împácau: sburau până departe și érá se întorceau cu párechia, ciripind vesel și piscuind, cași când o mulțime de roțițe neunse s'ar întórce 'ncóce și 'ncolo pe sub feréstá.

Dánescu ascultá un pic, apoi condamnă în sufletul seu tóte paserile cerului. Pe feréstá se vedea abia ceva din lumina slabá a zorilor. El se întórse obosit pe cealaltá lature, dar nu apucá a-și închide bine ochii:

— Acum vino și me ia de aici... de dragul teu m'am suit...

Érá Livia, care se ridicase pe spátarul unui divan făcut din glii, sub umbra unei tufe de iasmin, din

grádira sa. Ea avea în máná o legáturá din aceste flori violete; trupșorul ei érá îmbrácat într'o hainá albá, móle și strínsá cu o cingátóre albastrá peste talie; obrazul i érá inferbintat, ea ridea.

— Florile vor fi ale mele... eu te iubesc; — i díse Dánescu apropiindu-se de dénsa.

— Voi face cununá din ele, și pentru tine și pentru mine... noi sântem fericiți, trebuie să purtám cununi...

El o luá în brațe; simțiá, cum trupul ei voluptuos se lipeșce de trupul lui, buzele lor se contopesc și brațele lor se cuprind reciproc, cași doue zale de lanț încheiate într'olaltá.

— Sânt nebuná, cá te iubesc întru atáta, Emil...

— Ești frumósá, când iubești, Livio...

Un accent mai apropiat al unei mierle inamorzate îl făcú să tresará, el își deschise ochii; i erau áncá pe buze vorbele din urmă și le repetá:

— Ești frumósá când iubești, Livio... Se înțelege cá ești frumósá; — murmurá el în batjocurá.

Sári repede din pat, își aprinse o țigaretá și se cufundá în colțul divanului; apoi își întórse odatá privirea ocol prin odaie:

— Acésta ar fi să fie a mea, dar eu nu am odihná în dénsa... femeile își trimit aici gândirile lor detestabile, cerul paserile sale... tóte în potriua mea... să nu am pace...

Mai târziu, începú a se îmbráca încet, a lene; érá trudit și meleștit, nu avea voe de a se prinde de nimic; se puse pe un scaun și se uitá lung la sórele ce resáriá. Luá o carte în máná, ér o aruncá, se preumblá prin odaia sa, fără odihná, în sus și în jos.

— Unu, doi... unu, doi; — numerá el în glas monoton, — áșá se preumblá și fiara selbaticá în ingusta sa colivie de fier, în sus și în jos, înainte și înapoi. Cine șcie, póte să gándeșce cum i atunci și ea, la piramidele înalte de lângá Memphis, la pustiiile libere ale Saharei... ce spun acele, ce însemnézá acele... unu, doi... unu, doi...

IX.

Dupá dejun îl cercetá Zoran, acesta érá îmbrácat astádi în costumul seu negru, serbátoreșc; și intrá în láuntru cu o miná și atitudine, pliná de demnitate.

Dánescu i oferí scaun și țigareté; el ședú, dupá câteva minute inse se sculá, făcú cáțiva pași prin odaie și érá se puse pe scaun.

— Veți, Emil, eu nici nu șciu, cum să gráescu cu tine, tu ești un om de tot curios; ai o ambițiune nesațiabilá, ești egoist, nu voești...

— Incet, incet, — îl intrerupsese Dănescu incretind din frunte, — fii obiectiv. Nu-mi place să-mi spui în față, nici hulă, nici laudă; spune-le în dos, spatele mele pot suferi mai mult, decât obrazul meu. Ce-i cu tine?

— Nimic, — răspuse Zoran ridicându-se din nou depe scaun și preumblându-se agitat prin odaie; — nimic; de altminterle, nici nu eră la loc, ceea ce am voit a-ți dice; eu viu la provocarea dșorei Livia, și am mare grabă. Ea te rōgă anume, să mergi, să primești înapoi cărțile, ce i-ai fost împrumutat; ea e silită să plece încă ađi, după amēđi, cu tatăl-seu la Sibiu, la o mătușe, ce are dēnsa acolo, și care căđu greu bolnavă. E posibil, că Livia va rămâne acolo câteva luni, în pensionat.

«Am voit a-ți aduce ēnsu-mi cărțile, dar ea imi dīse, că așa ceva nu se cuvine; trebuie să-ți și mulțămescă. Sermana copilă, cum plānge...»

— Plānge? — întrebă Dănescu, — pentru mătușe-sa negreșit...

— Nu șciu; — dīse Zoran, cu un zimbet plin de însemnătate.

Dănescu se uită un pic în pământ, apoi începă într'un glas molcom, indelērent:

— Imi pare reu, dar eu nu voi putē merge astăđi acolo, sūnt ocupat. Ce se ține de cărți, spune-i, ca să le conserveze pe sēma sa; cine șcie, pōte vor fi bune și pentru pruncii ei, dēcă nu de alt-ceva, măcar spre a se face studii istorice; spre a se vedē, ce fel s'a cetit și invēțat pe timpul nostru. Spune-i că... dar spune-i ce vei voi, nu-mi pasă.

Zoran eră fōrte grăbit, își luă repede pālăria și plecă, cași un om, care își împlinise concințios datoria. Dănescu îl petrecă până la ușe, apoi i șopti în ton reutācijas:

— Māngăie-o, spune-i că o iubești... să nu plāngă...

Inchise ușa, se întōrse și se aședă vesel la mēsă.

— Om fricaș, prietenul meu!

Scōse de sub cărțile ce erau grāmădite pe mēsă un tom din drăgălașele povestiri alui Alphonse Daudet, intitulat «Lettres de mon moulin», își aprinse țigaretă și ceti.

Eră fōrte bine dispus, șueră și părea că-i vine să imbrățoseze pe tōtă lumea.

La prānđ adresă câteva vorbe afabile mamei sale, care făcū pe cēsta din urmă să-și piērdă capul de bucurie; nu șciea ce să prinđă, viniă în contusiune, când trebuia să-i schimbe tăierele, șoptiă și glumiă în culinā cu flegmatica sa cumētră.

După amēđi ceti diligent și cătră sēră merse la casină. Cunoscutii sei erau adunați mai tōți, și discutau cu vehemență ceva cestiuni politice; un ministru dimisionase și în locul lui se numi altul, un om cunoscut pentru energia și activitatea sa. Cei mai mulți laudau pe noul ales, dela care este de a se așteptă prosperarea țerii, după vorbele lor; și condamnau în termeni aspri pe cel ce dimisionase.

Dănescu ascultă mult timp cu interes conversele lor; apoi se amestecă și dēnsul în discusiune.

— Șciu, că ve plac poveștile, — dīse el; — să ve spun dară și eu una. Eră odată un boer bogat, care ținea mai mulți servitori; între aceștia eră unul mai bētrân, care îl servise din pruncie; dar acum se dedase cu beutura și spre a-și putē satisface patima, începă a fură și a scurtă pe stăpānul seu în interesele sale. Fiind odată prins cu furtișagul în mână, fu dus înaintea boerului, care dādū poruncă să-l lege de un stēlp, lângă drumul țerii; să servescă de exemplu și spaimă pentru ceilalți. Așa s'a făcut.

«Omul fu legat, cu funii, de mâni și piciōre, cătră stēlp; sōrele îl frigiă și viniau mușcele drōie-

drōie, se puneau pe dēnsul și i sugeau sāngele. Tre-cătorii se opriau, se uitau la dēnsul și îl compătīmiau; cei mai miloși se apropiau și alungau mușcele depe trupul lui.

— Lăsați-le; — dīcea bietul condamnat, cătră acești ōmeni de inimă; — lăsați-le, căci dēcă alungăți pe aceste, vin altele mai flāmānde și me sug și mai tare. Lăsați-le!

Discuția se sfērși. Conmesenii înțelesēră sensul parabolei și erau măguliți, că Dănescu îi află vrednici de comunicarea părerii sale, ceea ce rare-ori se întēmplă.

Zoran ședea posomorit și ținea o mare gazetă în mână; dar acēsta eră numai un fel de paravent, căci ochii lui nu se mișcau pe șire încōce și incolo, cași la ōmenii cari cetesc; ci stătea țintă, într'un loc. Mintea lui umblă pe departe, mergea d'alături cu un mic vagon al calei ferate, departe de aici, printre sate și orașe, preste hotare, înainte...

El ađi, că se vorbeșce lângă dēnsul despre mușce; dar nu cunoșcea necsul și nu înțelega alușiunea.

— Să ve spun și eu una; — începă el spre a-și ascunde preocupățiunea sa. — Ascultați. Se întēlneșce odată puricele cu musca.

— Spune-mi soră, pentru ce ești tu atât de inholbată la ochi? — întrebă puricele.

— Dar cum nu voi fi inholbată, — răspuse musca, — cum nu voi fi inholbată, când me duc frumos și me pun pe fruntea omului, spre a sūge un pic de sānge; el me simțēșce, și spre a me alungă, se loveșce cât pōte cu palma peste cap; eu sbor atunci pe un pārete și rid... rid... până ce stau să-mi ēsa ochii din cap...

— Dar tu, frate, — întrebă acuma musca, — spune-mi, pentru ce ești atât de ghibos, imbulzit de spate?

— Dar cum nu voi fi imbulzit, — răspuse puricele, — cum nu voi fi imbulzit, când, caută, cât sūnt eu de mic și cât este omul de mare, și totuș trebuie să-l ridic și întorc tōtă nōptea, depe o lătare pe alta...

Intregă societatea începă a ride, și a povesti ēnșiși glume și anecdote mai departe; se poruncise vin și se petrecū timpul până tārđiu.

Pe când eșiră ei afară, luna își vērsă lumina sa palidă peste orașul liniștit; o bōre jilavă, recorōsă, suflă în obrazul lor. Zoran privi în giur și se gândi îndată la călētoria plăcută, ce va fi avēnd Livia; la prospectele feerice, ce se vor deschide ochilor ei curioși... pe unde e acuma și când se va rentōrce...

Dănescu își imbumbă bine paltonul și ridică odată din umeri, plin de indestulire; acum i părea frumos aici în provință, lumina acēsta mistică, liniștea și odihna sublimă; fōrte plăcut. Cum ferbe și geme, cum e acum, prin orașele mari; sgomotul caleselor te asurđesc, povestirile amozelor te genēză.

Ici stă o pāreche elegantă, spre vitrina unui juvalier; ochii ei se aprind la eclatul briliantelor; ea se lasă cu o fericire mincinōsă pe brațul lui, i zimbeșce, se plēcă la ureche și-i șopteșce ceva plăcut, ei rid.

— Seladonul meu, vei plăți în doue forme gluma ei, totdeuna scump, fōrte scump.

Lumina electrică suprimēză cu totul zarea lunei, fețele palide apar și mai palide; pudrul, pe obrazul femeilor, se vede bine, de minune bine... Ici se opreșce o calēsă, un bārbat elegant, resfățat se cobōră; după el o damă tineră, cu obrazul palid, fin și cu trupul ca de spumă; ei trec, cu pași, elastici, pe trepte în sus; apoi dispar șicalēsă și pāreche...

Gāndirea lui Dănescu fugi într'un moment peste

tote aceste; și părea că el se simțește acum mai bine pe aici, între munții acești majestetici, singur în pace. . .

Apoi luă drumul către casă; mumă-sa, care îl aștepta de comun cu luminarea aprinsă, i eși înainte și-i spuse, că o servitoare i-a adus un pachet de cărți. El intră în odaie, pachetul era pe mesă.

— Ingâmfarea, — murmură el, — cum va primi dela mine, ceva lucru de cinste?

Desfăcu cărțile și voi a le aședă în biblioteca sa. Din mijlocul lor cădă o hârtie mică la pământ, o ridică; erau trăsurile nervoase ale unei mâni de femeie; el ceti:

— «Domnule Dănescu! Eu caută să plec astăzi de aici, am tot dorit să te văd, dar însădar; în biserică am fost fericită pentru un moment, dar ai eșit îndată. Gândește-te la mine, eu te iubesc. Vântul, ce va suflă peste mormântul meu, îți va aduce în șopte vorbele aceste: te iubesc. Nu me uită. Adio. Livia.»

— Se înțelege. — murmură el, — în ziua în care vei sosi în Sibiu, te vei amoresă în cel din urmă porcar, îmbrăcat în haine de soldat; chiar așa de iute, cum te-ai aprins pentru mine. Îți va pără ciudă, că te-ai gândit numai un moment la trunchiul insensibil de acasă. . . . Così fan tutte . . . așa fac toate. . .

Rupse în bucăți hârtia și o aruncă jos.

Târziu după aceea, auți muma sa pașii lui regulați, resonând în sus și în jos prin odaia lui.

(Incheierea va urmă.)

V. Nora.

Denisa.

Piesă în patru acte de A. Dumas-fiul.

(Urmare.)

Scena V.

Denisa, Andrei.

Andrei. Dră, părinții dtale m'au incuviințat să am cu dta convorbirea, pe care vom avé-o. Dl'or imi dau voe să-ți spui că te iubesc. și să ț-o spui cum simț de multă vreme, din adâncul inimii. Dênșii te lasă inse stăpână pe voința dtale.

Denisa. Înțelesesem acésta iubire.

Andrei. Mama dtale mi-a spus, că ț-a vorbit mai adinéri.

Denisa. O șcieam și înainte de a-mi vorbi dênșa. Cu tot păstru, cu totă cuviința dtale, nu mi-ai putut-o ascunde. Me simțiam iubită tainic, respectuos de un om onest și eram nu se pôte mai fericită și mai mândră.

Andrei. Atunci și dta me iubi ai puțin . . . în taină.

Denisa. Da, te iubesc. dle. și nici când n'a fost bărbat mai iubit decât dta. decă iubire este să recunoști și să admiri înălțimea și marinimia unui om. să-l pui în inimă și cugetare mai presus de toți ceilalți și să fii fără nici o nădeșde de respălărire gata să-i inchini vieța intrégă, clipă cu clipă și să mori de-odată ca să-i înlături o durere a corpului ori a sufletului. Dta ne-ai luat la dta. ne-ai scăpat de sărăcie, de desnădășduire, de disprețul celor fericți și de insultele celor rei. Oh! Da, te iubesc și ț-o spun pe dată, pentru-că me întrebi: căci, de as muri ađi — nimeni nu șcie de va vedé s'êrșitul țilei — as muri măhnită că n'ai știut-o.

Andrei. Atunci, vei fi soția mea?

Denisa. Nu.

Andrei. Pentru ce?

Denisa. Pentru-că sânt dintre cele cari iubesc, nu sânt dintre cele cari se iau de soții. Nu me voi mărită nici odată. Să ne dăm mâna, să ne privim drept în față, să ne cetim bine până în fundul inimilor și să rămănem ca doi frați, cari șcieu că se pot increde cu totul unul într'altul. Vrei?

Andrei. Ai iubit dar mult pe Fernand?

Denisa. Negreșit, de ôră-ce nu cred că am drept să iau de bărbat pe altul.

Andrei. Și îl iubești și acum?

Denisa. Oh! nu.

Andrei. Șcieam de acésta iubire și judecă, cât de puternică e iubirea mea, decă șciind de dênșa, o ert.

Denisa. Ertare! Veđi cuvântul, care ar apesă d'apururea asupra fericirii noastre, de aș fi atât de nebună încât să cred în ea. Și acest cuvânt viindu-ți în gură fără voe, a restabilit într'o clipă totă depărtarea care ne despărția adinéri și pe care am trecut-o pré rapede, se vede. Dar acésta e singura greșelă ce vei avé să-mi erți, dle conte; rămăi cu bine!

Andrei. Ah! nu plecă, te rog! n'ai pentru mine decât recunoșcința și prietinie, cu aceste simțeminte pôte stă o femeie lângă un bărbat, căci nu e nici primejdios, nici supărător. Poți dar rămăne în casa mea împreună cu tatăl și cu muma dtale.

Denisa. Sora dtale plecă mâne. Eu nu mai am pentru ce să mai stau aici, mai cu sémă după convorbirea ce avurăm, când dênșa trebuie să plece.

Andrei. Marta nu mai plecă, cel puțin până nu s'o mărită; eu voi plecă pentru multă vreme.

Denisa. Sora dtale se mărită?

Andrei. Da, cu Fernand.

Denisa. Cu dl de Thauzette?

Andrei. Da.

Denisa. Te-ai învoit dta? Pentru care cuvânt ai făcut acésta?

Andrei. Acum e rândul dtale să me erți. Dar te iubiam pré mult! pentru-că voiam cu ori ce preț să șcieu adevêrul asupra dtale și pentru-că numai el putea să mi-l spue; l'am întrebat, jurându-i că nici dta nici nimeni nu va șci nici odată nimic: l'am întrebat înaintea mumi sale . . . decă putea să-mi jure.

Denisa. Oh! spune, spune cuvintele! . . . că nu a fost nici odată amantul meu. . .

Andrei. Da.

Denisa. Și? . . .

Andrei. A jurat.

Denisa. Ah! ticălosul! E tot același!

Andrei. Ce vrei să țici?

Denisa. Că a vrut să-ți fure sora și averea, și fericirea și odihna, și demnitatea vieții dtale și a ei. Dl de Thauzette a mințit, te-a mințit cu nerușinare și a cređut, fără 'ndoelă, că face ceva cavaleresc. Aceste mincium e cinstea bărbaților, cari au furat cinstea femeilor! Ah! cât a fost vorba de mine, mi-am putut înăbuși taina în fundul inimii! M'am putut jertfi, fără să ție ceva, cum am făcut adinéri, pentru iubirea ce am pentru tatăl meu, care nu șcie nimic, și pentru respectul ce am pentru dta, care ești omul cel mai marinos; dar cand e vorba de sora dtale pe care mi-ai incređut-o mie, de acésta față curată și nevinovată, de a cărei nevinovăție se folosește până s'o facă nesupusă către dta și nerecunoșcătore către mine, a! atunci spui tot! Am fost amanta lui! Cum s'a putut o față ca mine înjosi până într'atât? Am cređut să-i dau dovadă de cea mai mare dragoste! În ajunul duelului meu cu dl de Fulvières, al acelui duel, la care dta ai fost martor, mi-a spus tot. Avea vr'o țintă? Nu m'am putut împotrivi dorinței de a-l vedé pôte pentru cea din urmă ôră. Putea să fie ucis a doua ție. Eram fără pată, jur, și fiind că-l incređințam că-l iubesc, el mi-a cerut, țicându-mi

«soția mea,» dovadă acestei iubiri, ca să-l facă mai tare în contra potrivnicului seu, ca să aibă cuvânt să trăească. Și numai pentru niște temeri ale lui, eu mi-am jucat viața ntr'egă! El a trăit, ba eră chiar să omore pe un om de ispravă, m'a părăsit. Ah! mișelul! ticălosul!

Andrei. Mai incet, mai incet!

Denisa. Ei! ce-mi pasă acum! Viața mea se sfârșește după o asemenea mărturisire. Decă m'ar auzi tata! me va omori. Ce mare nenorocire! Din fericire, atunci n'a știut nimic; nu m'a omorît acum patru ani, și ați își pot scăpa sora. Oh! ticălosul! Ce bine imi face să pot strigă cuvântul acesta înaintea cuiva. Patru ani de când înăbușese, patru ani de când ne uităm una la alta, în tăcere, eu și mama, fără să îndrăsnim să vorbim de trecut. Biată mama, căreia am fost silită să-i spui tot, ai cărei peri s'au albit în câteva zile. Ah! Dămine. (Cade pe un scaun și plânge cu capul în mâni.)

Andrei. Știi, nu e așa, că acesta taină va rămâne îngropată în inima mea?

Denisa. Da, știu, dta nu ești dintre cei cari au trebuință să spue astfel de lucruri. Dar n'am spus tot. Decă s'ar fi mărginit numai la acesta părăsire, atât mai reu pentru mine. Trebuia să me apăr. Nu m'a luat de nevastă înainte, de ce m'ar fi luat în urmă? Șcim cu toatele, că așa se întâmplă și tot cădem. Nu ne putem desvinovăți. Sântem desprețuite, respinse, bine ne face; și bărbatul, care ne-a vădut așa de slabe cu el, cum o să credea în virtutea noastră cu alții? Dar nevinovatul, cel care n'a făcut nici un reu, pe dănsul îl iubești, îl ocrotești, nu-l părăsești, de el îți-i milă, îți aduci aminte măcar o clipă, că naște din noi. Când femeia, care va fi numai, îți spune acesta nenorocire, ale cărei toate urmări ea le suferă, nu o iai de nevastă, dar o susții, o mângâi. I făgăduiești ajutor, stai lângă dănsa când e să-ți nască copilul, din care pricină poate și muri; nu fugi ca un hoț; n'o lași să se sbată singură în rușine, durere și spaimă! Oh! odăita aceea din sat, noptea aceea de iernă, lacrimile mamei, cel dintău țipăt al copilului! . . . Tot mai sânt oameni buni. Mama scriese unei prietene bătrâne chemând-o pentru o nenorocire tainică. Dănsa a venit, ne-a luat cu ea; bietul tată nu bănuia nimic, me credea numai nenorocită și pe morțe. Cum să bănuiească el o fată, pe care o adoră, căreia nu-i dăduse decât pilde de statornicie, de dreptate și de cinste? Ei, ecă! s'a sfârșit, acum știi tot, n'ai să-ți dai sora după el.

Andrei. Dar copilul ce s'a făcut?

Denisa. Ah! da. așa e. Me iubești, vrei să știi tot, ca să suferi mai mult și ca să me iubești mai puțin. Pe copil, prietena noastră, cea bătrână — care a și murit de atunci — l'a dus la Paris fără noi; nu trebuia să ne mai întâlnim nici odată cu dănsul. Sânt mume, cari nu trebuiesc vădute alături de copilul lor, le e oprit. Ai iubit, te-ai încredut, ai ajuns mamă, e o nelegiuire, așa e! (Cu un strigăt de mânie și de resvrătire.) Ah! Eră departe de câteva leghe de Paris, ne duceam de-l vedeam din când în când, mama și eu; mama își ascundea părul seu alb, frumos, sub niște păr negru, și eu pe al meu sub altul roșu, cum pörtă fetele perdute. Eră frumos, se făcuse de un an; ne cunoșcea când ne vedea; părea că pricepe, zimbă, da din mănute și din piciorușe. Noi dădeam tot ce trebuia, dar doica nu-l iubiă; nu-l ingrigiă ca o mamă. Ea eră numai curiosă, ar fi vrut să știe ca să câștige și mai mult. Fiecare își caută interesul. Atunci a murit. Se uită la mine, când trăgea să moră, bietul copil. Muma și cu mine l'am sărutat dulce, l'am îmbrăcat în alb, apoi l'am culcat în cel din urmă lăgan, cu trandafiri și cu toate jucăriile lui

și l'am întovărășit până la mormânt. De când sântem aici, nu ne-am mai putut duce, dar flori are pe mormânt în totdeauna. Ingrigiește grădinarul de acesta, e un om bun. N'are decât un nume pe piatră, un nume de botez. Ión, numele mamei. (Plânge întorcându-și mașinalicește batista în mâni și vedând pe Adrei că plânge.) Plângi! Iți mulțămesc. Numai dta și mama ați plâns cu mine. (I ia mâna și se lasă să cadă în brațele lui.)

Brissot. (Care a intrat în timpul celor din urmă cuvinte, ținându-se cât poate; Denisei.) Eși!

Denisa. (Cădând în genunchi și așteptând s'o izbescă) Tată!

Brissot. (Cu glas sugrumat și din ce în ce mai amenințător.) Eși! Eși! (Denisa se repede spre ușe cu un gest de hotărîre desnădăduită. Andrei se pune între ea și ușe și o ține.)

Andrei. Unde te duci?

Brissot. Iți cer ertare, dle conte, că am adus în casa dtale niște oameni ca noi, dar nu șcieam cine sântem, îți mărturisesc nu șcieam! Ești bun să întovărășești pe dra până la muma ei. Nu trebuie să se mai întemple și alte nenorociri. Eu voi orându-i toate hărțile de cari vei ave trebuință, când voi plecă. Du-te, dle conte, du-te, te rog. (Andrei ese cu Denisa.)

Scena VI.

Brissot singur, apoi Fernand.

(Scena mută, în timpul căreia aședă hărțile. Se vede că-i e greu să-și adune ideile. Iși pune ades mâna la frunte. În sfârșit cade pe un scaun de dinaintea mesei, își ia capul în mâni și plânge în tăcere; apoi ridică hotărît capul, ia condeiul și scrie note pe hărțile ce a aședat. Fernand intră și crezând că e ocupat numai să scrie, se îndreptă spre mobila, unde a dis Marta că pune inelul. Deschide cutia; la șgomotul, ce face închidend-o, Brissot se întorce.)

Brissot. Ah! tu ești?

Fernand. (Care a luat o carte spre a nu-și pierde cumpătul.) Da.

Brissot. Ce cauți aici?

Fernand. (Vedend înfătoșarea neobișnuită a lui Brissot și apropiindu-se de el.) Dar ce ai?

Brissot. (Care s'a sculat.) Me mai întrebă? Va să dică, fiica mea a fost a ta, fără ca tu să-i fi fost bărbat și ai adus-o în stare să tie mumă, fără s'o iai de nevastă. Ah! Ah! (Il apucă cu amândouă mâinile de piept și îl strînge cu atăta tărie, încât simte că se înăbușește.) Ai ținut pe fiica mea, pe fiica mea în brațele tale! Scapă acum dintr'ale mele, decă poți! (Il culcă pe canapea, i pune un genunchiu pe piept și il apucă de gât spre a-l sugrumă.) Ticălosule!

Fernand. (Abiă putend să vorbescă.) Nu me voi apără. O să se știe că m'ai omorît.

Brissot. (Lăsându-l c'o mână și ridicându-l cu cealaltă.) Așa e. Du-te de spune mumă-ți, că-i dau vreme de un cés să vie să-mi cêră pe fia-mea în căsătorie pentru tine. De n'o vini într'un cés, ori unde te vei află, te omor. Eși! (Fernand ese d'andêrêptul. Brissot umblă prin fața scenei.)

Finele actului III.

Dumitru Stăncescu.

Comprimarea.

În fiecare perioadă circulază ore-care termin, servindu-i acesteia în ore-care privință ca de visă. Perioada noastră pörtă pe frunte cuvântul «comprimare.» A storce din toate esența, a re-duce toate la un volumen cât se poate numai cugetă

de mic, e nisuița, ambiția și triumful secolului nostru. Ca de comun în toate, așa curg și aici paralele aparțințele caracteristice atât pe terenul spiritual, cât și pe cel material. Supa de legume, a cărei aromă recentă ni provoacă înaintea ochilor câmpiile și fânețele, așa ca Francesii, cari glorifică toate, i-au pus numele onorar: «soupe santé,» se capătă acuma ca extract

flori în starea naturală. O lingură de lapte condensat, ride de o $\frac{1}{2}$ litră lapte fluid, și mulțămită extractului de carne, putem înghiți într-o tasă de bouillon fără ori-ce osteneală $\frac{1}{2}$ chilo din carnea unui bivoli, care ca un urieș al câmpiilor de Pampas, a trecut marea în câteva tinichele de porcelan.

Pe terenul spiritual întimpinăm tot acesta ni-

CHRISTOS IN GRĂDINA GETHESEMANI.

în tinichele de blech, cu un cuprins de colorea cărămidei; și a pregăti hărbăți din felurite flori prospete, însemnă a documenta o lipsă compătimitoare de civilizațiune, căci omul culturii trebuie să știe, că ceea ce se poate prinde odată cu cele cinci degete din plante mumificate, ajunge tot așa de bine pentru pregătirea unei bóle, ca două sau trei mănunchie de

suiță, a condensă toate într'un volum cât se poate de mic, și a le acomoda îndemănată și ușor de întrebuițat. Cine nu-și aduce aminte de legenda frumoasă despre principele oriental, care a pus unui învâțat din curtea sa tema să-i excepte știința din biblioteca sa, care compune 100 sarcini de cămilă. După un șir de ani se presintă bărbatul înțelept in-

aintea suveranului seu. Intr'adevăr i-a fost succes a a reduce cuprinsul tuturor cărților acelora la jumătate, și el aduse înaintea principelui biblioteca acuma numai pe spatele a 50 de cămile. Inse monarhul oriental nu era tocmai dispus a ceti, și i porunci să condenseze din nou. Dar după un șir de câțiva ani se spăria pofta sa de științe și de cărțile cari formau acum 30 de sarcini de cămilă, și necășitul învățat trebui să se întorcă și să începă lucrul din nou, și să reducă și cele 30 de sarcini de cămilă la 15, și apoi la 5 și în urmă la o sarcină de cămilă. Dar și acesta a fost pre mult pentru principele oriental, și învățatul a trebuit să stărbă și din acesta lucrurile cele mai de căpetenie; atunci s'a mulțămît monarhul, când a primit esența științifică a bibliotecii sale într'un manual micuț.

A fost acuma procedura acesta de comprimare la curtea atotputernicului principe oriental destul de însemnată, spre a devini o legendă moștenită din seclu în seclu, dar acuma a devinit ea, mulțămîtă binecuvântării culturale, așa de comună în Occident, încât și omenii cei mai joși profitază de ea. De esprimă un scrutător rezultatul esperinței sale vitale științifice într'un volum însemnat, îndată se află un condei expert, care îl popularizează, și estrage a cincina parte din el într'un volum micuț. Tot așa de iute se află și o capacitate dreaptă, care reduce cincimea acesta la cinci-decime, și o propune după o mesă acoperită cu verde, și decorată cu două feșnice aprinse. Intr'un colț ascuns al sălii șede inse un stenograf, care notează așa de sirguincios, încât a două și primim în feuleton contura propunerii într'un volumen cât se poate numai cugetă de mic, așa dară quintesența marelui op. Prin o orânduire precaută a acestui material de învățatură, decă se observă un șir cronologic acomodat și se consumă dilnic între tasa întie și a două a cafelei de dimineță numai câte unul dintr'acești articuli extracti, e posibil a absolva toate disciplinele într'un timp scurt. Curând va pute cită ori și cine inceputul monologului lui Faust:

Habe nun ach! Philosophie,
Juristerei und Medizin
Und leider! auch Theologie,
Durchaus studirt. . . .

numai va trebui să întregescă cuvintele finale ale propusețiunii «mit heissem Bemühen,» căci chiar teologia, mai cu sémă cea anglicană, s'a preparat astfel în «petites bonchées,» îndemânatică, încât se poate înghiți fără nici o ostenelă, odată cu câteva copturi și o cescă de thee. Chiar a se dedă și magiei, a devinit în modul acesta mai ușor, ca ore când mult necășitul lui Faust. In loc de a studia întregul și foliticosul Nostradamus, ne ținem un jurnal spiritistic, care ne învătă în mod compendios despre procedura spiritelor.

Cât de admirabil folositoare se oferă metoda acesta de comprimare pentru învățatura modernă regulată, a esperiat fiecare, care a vădut părinți roșindu-se înaintea științei inspăimântătoare a micuților lor copilași. Ființe, cari încă sunt atât de fericite, a-și numeră vârsta lor după o unitate, ne desvöltă trăsăturile fundamentale ale chimiei organice și anorganice, a fizicii, botanicii și a zoologiei, a mineralogiei și a astronomiei, ei sunt așa de siguri în matematică, încât numai sigurități matematice au mai mult valoare pentru ei, și istoria lumii o au ei mulțămîtă tabelelor suprafaciale, în degetul cel mic. O damă tineră, care a primit educațiunea sa în una din înaltele noastre școlă de fetițe, séu chiar într'un lyceu de dame, stă cu ajutorul metodei acesteia, mai că pe acel punct, pe care a stat Alesandru Humboldt, când

a finit «Comos» al seu. Privit cu d'amênuntul, cuprinde ea încă mai mult, nu numai că a absorbit în sine și rezultatele scrutării, de atunci până încôce în modul unei quintesențe, ci că e tot așa de sigură și în cele abstracte, și a perceput într'un ciclu de 6 prelegeri sistemele filosofice tuturor popórelor și timpurilor până la emanațiunile cele mai noue ale lui Eduard de Hartmann.

Dară și în istoria artei nu e ea mai puțin versată decât hamalii tuturor orașelor europene. Intr'o îmbrăcăminte, a cărei rochiță e pre strîmță, spre a o lăsa să pășescă liber, a cărei corset i strînge grămadă ca o cirașe inima, plumânii și fierea, o mulțime de adausuri în pēr, cari ofer ocasio pentru un studiu forte interesant despre organisme microscopice, pe el o pălăriuță, care lasă curs liber atât vântului de nord cât și de vest a sufla cu tot atata nepărtinire pe lângă frunte, ochi și urechi, e o astel de damă tineră în stare a ține o prelegere asupra igienei, care cuprinde toate, ce s'au făcut până acuma pentru grigia corporală.

Frasa: «Poema e decórea vieții,» are valóre și în timpul present, calumniat de toți ca «esclusiv prosaic» și frumoșă literatură se bucură de tot așa o observare ca și științele cealalte. Mulțămîtă însemnătății istoriei literaturii, se poate învăță a cunoșce tot așa de curând și totă literatura terestră, cași istoria universală. Doue pagine din «Divina comedie» alui Dante și câteva din «Oda ostașilor români» de Alecsandri, sânt de ajuns a-i prețui pe acești poeți din fundament, și cumcă Petrarca a compus sonete amoróse, știe ori ce copilă. Spre a evita pierdere de timp, ce pot trece cu vederea Shakespeare și Moliere în istoria literaturii, căci ni învățăm a cunoșce în teatru. Tot așa și capitulul cam lung despre «cântul Nibelungilor,» pe care încă îl învățăm a cunoșce pre destul cu ocașia unei reprezentățiuni teatrale prin Hebbel, că Siegfried a fost «bun» și Hagen «reutacios» și că ambele regine aveau limbi ascuțite. Din contră, prin un capitu de trei pagine de lung ne-am făcut cunoșcințe cu tragediștii greci, Aeschylus, Sophocles și Euripides, tot așa cum ne facem cunoșcuți și printr'o schiță în a treia parte mai scurtă și cu meritele poemei indice, cu farmecele lui Calisadas și cu Sacuntala a acestui autor, și că nu numai Kleist, ci și Ghatacaspara au scris despre «olul spart.» Cu toate că anticitatea e dedicată clasisității, totuș lasă ea destul loc și presintelui și schițe indicative ofer amicilor literaturii mijlóce spre a apreția după merit pe contimpuranii noștri poetici.

Așa se comprimă viața spirituală a popórelor și a întregii omenimi într'o quintesență, spre întrebuintarea îndemânatică a fiecăruia în special. Și fiecare singurit comprimă, trecând neincetat din plăcere în plăcere, iritare după iritare în viața sa, și comprimă prin acesta și putința sa de a gustă plăcerile și poate că și durabilitatea vieții sale. Astfel e comprimarea, signatura timpului nostru.

Averchiu Macovei.

Stau adese. . .

Stau adese în tăcere
Și gândesc și tot gândesc
Și din ochii-mi fără voie
Lacreme șiroi pornesc.

Lacremile curg într'una
Și le las să curgă lin;
Să-mi aline-a mea durere
Și cumplitul meu suspin.

Și gândesc cu duioșie
La speranța ce-am pierdut,
La un vis de fericire
Ce odată mi-am făcut.

Și tot plâng cu jale-adâncă,
Căci din toate mi-a rămas
Numai inima-mi zdrobită
Și lacreme pe obraz.

Elena Lupan.

O vizită la bunica.

(Din poveștile bunicei.)

 Copiliță frumoasă și plăcută, plină de spirit, iubită de mama și fraților ei, Luisa, era în vorbă să se mărite cu un inginer de curând eșit din școala centrală din Paris.

Eugeniu P. . . prin meritul său și prin cunoștințele, ce avea între oamenii influenți, obținuse un post foarte frumos, într-una din cele mai bune usine din giurul Parisului. El era încântat și cugetând și la zestrea, ce-i va aduce soția sa, i părea că poate de pe acum să vedă viitorul tinerului său menagiu.

Cu toate aceste relațiunile se rupseră aproape de reușita lor. Șeii neapărat, că în familie toate lucrurile însemnate se petrec în camera bunicei. Puțină curiositate, mult interes pentru Luisa, pe care o iubiam sincer, ne îndemnă a grăbi timpul și a ajunge lângă bunica.

Pe lângă frigul și asprimea ernei, aspectul bunicei și a tot ce o încungiuă era trist! Se vedea cât de colo, că bunica suferă de nenorocirea Luisei și pentru rolul ce va trebui să jöce față cu acesta copilă, pe care o iubiă din tot sufletul său.

Luisa apărü în camera bunicei, o jumătate de oră în urma noastră. Ea își da totă silința, ca să pară veselă, ca de ordinar, dar era evident că o profundă mâhnire contractă fără voia ei liniile atât de curate ale gingașei sale figuri. Luisa șeiea bine ce o așteptă la bunica. După ce o îmbrătoșă bunica, o puse să stea lângă dēnsa.

— Copila mea, — i diše dēnsa cu tonul cel mai binevoitor, — nu-ți voi împune cruda sarcină de a-mi povesti fazele prin cari a trecut cestiunea măritșului teu; cunosc cauzele, pöte mai bine decât tine, dar datorita de bunică este de a ve preveni, pe tine și pe ceialalți copii ai mei, contra unor asemenea evenimente ce s'ar mai putē reproduce.

Fruntea Luisei se plecă pe pieptul său, nici unul din noi nu observă acesta, atât de mult ne pășiam a nu aruncă privirile asupra ei.

— Căsătoria ta, — continuă bunica, — eră să se facă sub cele mai bune prevederi, totul părea că suride viitorului teu. Din nenorocire sēu pöte că din norocire, logodnicul teu și tu nu ați fost în aceleași idei în aceea ce privește fericirea. Tu o veđi în lucș, în preumblări, pe când el nu o înțelege decât într'o viață serioasă și prin cheltuieli cumpēate.

„Iubesc pe Luisa din tot sufletul,» ri-a diș el, vöind să me consulte: „și pentru a-i fi plăcut i voi cumpēra cele mai frumoșe daruri de nuntă.» Acum câțiva ani cea mai avută mirēsă ar fi fost fericită să primēsă ce ai primit tu; dorințele ei ar fi fost pe deplin satisfăcute. . . . Pentru ce nu este și astăzi tot așa?! . . .

«Atins în amorul său, te-a rugat să fii mulțămită și fericită cu ceea ce ar fi putut face fără compromiterea liniștei vöstre. Tu vrei daruri de regină, și mirele teu, bun și înțelept, nu avea la dispozițiune

decăt produsul unei munci onorabile. Inima lui a fost zdrobită. El s'a întrebat, decă copila acesta, care prețuește mai mult lucșul decât fericirea, nu va fi mai târziu o femeie capricioasă, care i-ar sfărma casa? Fi-va ea dispusă să suferă acele aspre sacrificii personale, cari formeză rolul femeii și al mamei. În fața acestor întrebări, prin cari inima se luptă cu rațiunea, inima fu invinsă, pentru-că rațiunea este mai puternică.

«Rochiile și dantelele, diamantele, sânt numai pentru un timp, pe când stima câștigată prin valoarea personală, câștigă inimii plăceri durabile, pe cari nimic nu le pöte întrece pe pământ.»

Cu capul aplecat și cu lacrimile în ochi sta lângă bunica, Luisa, care cași noi înțelese cuvintele bunicei. Bunica o lăsă un moment în durerea ei, apoi o întrebă: și acum ești tot dispusă să-ți sacrifici fericirea pentru lucșul zădarnic?

— O! bunico, aș vrē să pot îndreptă și trecutul cum mi-am îndreptat ideile, — esclămă copila. Aș putē să fiu fericită încă, și el asemenea. . . . Bunica surise, făcū un semn și ușa din față se deschise, pe prag apărü Eugeniu P.

Ochii junelui erau umeđi, el se apropiă de bunica și întinse ambele mâni. Bunica luă numai una și depuse în ea a Luisei. . .

Nu șeiu ce au vorbit acei fidanțați, ve pot spune inșe, că Luisa va devini dna P. . . Am primit dulcea misiune de a ve invita pe dvöștre, gingașe și iubite cetitöre, la celebrarea căsătöriei lor.

C. R. Lup.

Doine și hore.

(Din câmpia Ardealului.)

XXXI.

 Vântă cucu 'n vērș de nuc,
Vine-mi dorul să me duc;
Duce-m'aș și nu me 'ndur,
Să me duc numai singur;
Făr mi-oi luă și mândra,
Ș-oi umblă cât i țera.

XXXII.

Frunță verde lemn de sus,
Ne-am iubit bade pe-ascuns,
Cine ne-o vēđut ne-o spus.
Bade cini ne-o spus pe noi,
Fie-i plugul fără boi,
Și staurul fără oi,
Și ocolul fără vaci,
Că ne-a spus, că ne-am fost dragi.

XXXIII.

Vedē-te-aș lume arđend,
Că n'oi sări să te sting,
Ci oi sări să te-aprind:
De trei părți cu lemne verđi,
Și de-o parte cu uscate,
Că nu mi-ai fost cu dreptate,
Făr mi-ai pus pe hida 'n spate;
Și mi-ai pus-o după cap,
Ca de ea să nu mai scap.

XXXIV.

În grădina cea cu pruni
Fac fetele rugăciuni,
Sămbăta, dumineca,
Să se pötă mărită.

Culese de

Ion Dologa.

Din viața de București.

(Săptămână de scandaluri. Paulina Luca și Mierswinsky. «Trovatore.» «Hugenotii.»)

— 23 martie, 1887.

Etă o săptămână pe care o putem prè bine numi a scandalurilor. Un gazetar guvernamental e palmuit chiar in casa sa de alții, opoziționiști, cari vin să-l viziteze la miezul nopții: un preot vinind la Ateneu să vorbescă «despre inteligență» e batjocorit și luat la gônă: un inalt demnitar bulgar, vinit in București, e victima unei încercări de asasinat a doi compatrioți, in mijlocul orașului; Paulina Luca și Mierswinsky nu corespund așteptărilor publicului, care-și plătește destul de scump intrarea-i la teatru; Societatea dramatică română își dă serile trupei italiene, neavând ce să mai dea publicului, séu montéză — in beneficiu nu e vorbă — pe «Fata Aerului» și pe «Don Juan de Mariana.»

Dar să procedăm in regulă, și lăsând la o parte faptele, cari prin natura lor séu prin cauza ce-a le-a dat naștere, aparțin politice și religiozii, să vorbim numai de cele al căror ecou ne incumbă noue să fim.

Martī Teatrul Național cedându-și séra operii înșgebata cu ocaziunea vinirei dnei Luca și a lui Mierswinsky, aceștia ș-au făcut apariția pe scena noastră in «Trovatore.»

«Trovatore.» urmând lui «Rigoletto» in ordinea cronologică a compozițiilor mǎestrului Verdi, e cea care a consfințit reputația de urmaș al lui Donizetti, pe care lumea musicală o dedese compozitorului dela Roncole. Reprezentată pentru prima-óră pe scena teatrului Apollo din Roma, la 17 ianuarie 1853, ea a avut un succes strălucit. Libretul, lucrat de Comarano, inscenéză un subiect cam incurcat, a cărui dată redusă la cea mai simplă expresie, e acesta: Conte de Luna și trubadurul Maurico iubesc amândoi pe Leonora, care preferă atotputernicului conte pe sermanul cântăreț. Acesta prins de contele, e inchis intr'un turn unde Leonora nu pôte intra spre a-și vedé iubitul decât făgăduindu-se contelui. Respinsă de Maurico, ea se omóră și trubadurul e tirit la mórte. Esecuțiunea sévērșită, contele află dela țigancă Azucena că ș-a ucis fratele: Maurico eră fiul bǎtrânului conte de Luna, furat de mic din sîmul familiei de cătră o țigancă.

Tragicul poemei conviniă de minune inspirațiunii posomorită, lugubră, concentrată, pasionată pân' la violență, a mǎestrului care s'a intrecut aici in expresiunea sentimentelor violente. Printre bucățile de căpetenie insemnām, in actul I, cavatina plină de farmec a Leonorei: «Tacea la notte placida» și romanța trubaduralui: «Deserto sulla terra.» Dna Luca nu ne-a părut de loc estraordinară și Mierswinsky n'a fost de loc bine in partea cântată in culise. Totuș, infăoșarea fôrte simpatică a artistei, gingășia chipului și corectitudinea formelor sculpturale ale corpului ei, ochii-i languroși plini de cea mai dulce privire și gura-i perfect desinată brodând zimbetul cel mai drăgălaș, i-au captivat publicul dela prima aparițiune. Lipsurile vocii, rezultat inevitabil al unei cariere de mai bine de un sfert de véc, sînt cu prisos inlocuite printr'o metodă perfectă de a cântă, printr'o școlă desévērșită. Căci vocea-i usată, obosită, nu mai are

puterea cerută de repertoriul italian, ruinător de voci, zdrobitor de piepturi.

Acésta calitate o posedé cu prisos tenorul Mierswinsky, care are ó voce de un volum colosal. Dar tocmai acésta calitate o face să aibă un defect: să fie dură și ca un metal, care nu se ndoie, să fie greu de modulată. Astfel, fôrte bună in registrul de sus, ea lasă de dorit in celelalte registre, cu atât mai mult, că proprietarului ei i lipsește încă școlă necesară: vocea-i e prè puțin cultivată și artistul cântă fără metodă.

Singura parte unde a plăcut intr'adevăr a fost in aria din actul III, care a fost bisată, ceea ce nu-mi aduc aminte să se fi mai intemplat la noi. Adevêrul e că acésta arie convine impetuosității cu care cântă artistul, trecând dela pian la forte fără tranziție.

Dna Luca, ce 'n primele trei acte n'a entusiasmât sinceraminte publicul, ni s'a descoperit ca artistă și cântăreță desévērșită in scena cu «Miserere» din actul IV, care a decis succesul operii in Franța, unde s'a jucat pentru prima-dată la 23 decembre 1854, pe scena italiană din Paris, și pe care etă cum o analizéză un biograf al lui Verdi: Faimoșă scena cu «Miserere.» pe care mǎestrul ar fi scris-o, se dice, pe o mésză de ospétărie coborindu-se din trăsura, este mișcătore, patetică și puternic exprimată; procedurile sînt din cele mai simple; un cor de călugări invisibili cântă aceste cuvinte:

Miserere d'un'alma gia vicina

Alla partenza che non ha ritorno.

Pe acésta psalmodie, se detașéză o cantilenă plângétore a Leonorei care se desperéză la piciorul turnului unde iubitul ei este inchis; apoi un cântec larg și melancolic se aude: o voce lui Maurico care își ia diua bună dela viață și rógă pe iubita lui să-i păstreze o credincioșă aducere aminte.

Glasul funebru al clopotului vine să se adauge la aceste elemente diverse. Resultă din acest aranjament, combinat intr'un mod fericit, un efect dramatic puternic. Frasele, audite isolat, nu sînt nici noue nici deosebite, dar intregul produce un fel de emoțiune și de cutremurare nervoșă care trebuie atribuită mai puțin unei inspirațiuni musicale decât unei intrebunțări abile a mijlocelor scenice.»

In acésta scenă capitală Mierswinsky n'a fost tocmai ceea ce ar fi trebuit. Totuș bucata a fost viu aplaudată.

In actul IV nimic interesant din punctul de vedere al interpretării de martī séra. Azucena, rol cântat de dna Mely, o contraltă adusă de ocazie, a fost oribilă; nici voce, nici joc de scenă. Publicul eră indignat la culme, așa că mișcătorul duo: «Ai nostri monti ritorneremo» dintre Azucena și Maurico, n'a fost de loc gustat, cași scenele finale in cari baritonul are rol.

Acesta, Cairetti — ne pare reu s'o spunem — n'a fost mai bine decât Azucena. Vocea-i infundată cu desévērșire, lipsa-i de infăoșare și de joc, mișcările-i stângace, ordinare chiar, au compromis rolul contelui de Luna, in care găsım o arie plină de gingășie și de pasiune, cu drept cuvânt laudată fără nici o restricțiune: «Il balen del suo sorriso.»

Sămbătă a fost a doua reprezentațiune cu «Hugenotii.» care ne-a resplătit pe deplin de impresiunea rea ce ne-o lăsase prima reprezentațiune. Rolul lui Raoul de Nangis fiind mai potrivit vocii lui Mierswinsky, acesta a fost fôrte bine și opera intrégă a lăsat prè puțin de dorit. Dna Luca, in rolul Valentinei, a fost superbă in actele III și IV. Mai cu sémă duo final s'a cântat cum nu ne-aducem aminte să-l

fi auđit. Afară de aceste doue celebrități, basul Tauzini, adus telegrafic de impresar în fața nemulțămirei produsă publicului de Azucena, ne-a uimit, în rolul lui Marcel, prin profunditatea notelor sale. Așa dar ghiciți c'a fost adese-ori sgomotos aplaudat. Artiștii români încă au luat o parte largă în această operă: dna Chrisenghi a cântat rolul reginei Margareta și cu totă insuficiența vocii sale, n'a fost reu; dna Odesian a cântat rolul pagiuului cu multă gingășie și Teodorescu a fost corect ca totdeauna, în acela al contelui de Saint-Bris.

Numai Cairetti eră o notă discordantă în acest ansamblu bineșor înșghebat: vocea-i svgrumată de o răgușelă permanentă, nu-l mai pöte ajută de loc, și păcat! căci dintre tinerii noștri artiști, Cairetti e unul din cei cari posedă o mai bună școlă musicală, perfecționată printr'un studiu îndelung, serios și sîrguitor.

Orchestra dirijată de astă-dată de dl Bianchi, măestrul corurilor noastre de operă, a mers mai bine decăt la reprezentățiunea precedentă, când dl Hubsch — amestecându-se unde nu-i fierbe öla — a ținut nu să mērgă la Paris cu ori ce preț, ca eroina dlui Fundescu, dar să dirigeze orchestra, care rămănea cu câteva poște în urma cântăreților. Mai ales Mierswinsky, care cântă cu multă impetuositate, a avut neplăcerea să suferă mai mult și nu odată a trebuit să atragă atenția musicanților, însemnându-le ênsuș măsura. Ar fi bine ca dl Hubsch să se mulțămescă a rămăne în obscuritatea unde mediocritatea sa îl pune, fără a căută, vrënd să êsă la o lumină care-i face reu, să se espună ca marți sēra. O observație de făcut și dlui Bianchi, e pentru bătaia cu bacheta în pupitru, însemnând tactul, ceea ce ne supēră auđul. Dovadă că dsa nu e încă deprins s'o mănuească cu totă discrețiunea cerută unui șef de orchestră.

A. C. Șor.

Academia Română.

— Sesiunea generală din anul 1887. —

V.

Ședința publică din 13/25 martie.

Dl B. P. Hașdēu ceteșce darea de sēmă asupra lucrării Marelui Etimologic, arătând programul după care dsa face acēta lucrare.

P. SS. Ep. Melchisedec ceteșce câteva părți din scrierea «Șchițe biografice din viața mitropolitului Filaret II (1792.)»

Dl G. Bariț ceteșce relațiunea asupra secțiunii istorice dela esopițiunea din Budapesta (1885.)

*

Ședința din 14/26 martie.

Dl președinte aduce la cunoștință, că dintre lucrările cetite în ședința publică de ieri, pentru a dlui Hașdēu și a P. SS. Ep. Melchisedec este necesar a se da un vot spre a se putē publică în Anale. Se decide ca amēndoue aceste lucrări să se publice în Anale.

Dl președinte mai aduce la cunoștință, că procesul asupra testamentului reposatului dr. Obedenar a fost căștigat înainte curții de apel, în urma stăruințelor dlui T. Maiorescu, care s'a însărcinat cu apērarea Academiei, și exprimă dlui T. Maiorescu mulțămirile Academiei pentru zelul ce-a arătat întru susținerea testamentului.

Dl B. P. Hașdēu ăice că și mai multă recunoștință trebuie să se exprime aceluia, care a dăruiit Academiei întreaga sa avere. Obedenar a lăsat mai multe lucrări în manuscris, dintre cari una singură

este gata. Acēsta cuprinde basme și alte testee macedo-române însoțite de traducere română și francesă. Prin publicarea acestei lucrări s'ar putē arătă într'un mod folositor și pentru știința recunoștința cătră reposatul dr. Obedenar.

Se pune la vot propunerea dlui Hașdēu și se aprobă.

Se ceteșce procesul verbal al secțiunii istorice pentru ședința dela 9 martie, prin care se propune:

1. De a se menținē la concursul premiului Cuza subiectul «Istoria Românilor în Dacia Traiană dela Aurelian până la fondarea principatelor Moldova și Tēra românească.» ridicându-se valōrea premiului la 10.000 lei și ficsându-se terminul pe ăiua 30 novembre 1890.

2. De a se recomandă comisiunii financiare să se prevēdă în bugetul anului viitor o sumă pentru reproducerea unei serii de monede româneșci.

La propunerea I. vorbesc mai mulți membri pro și contra. În fine se decide a se pune propunerea în discuțiune generală la ordinea ăilei pentru ședința de marți.

*

Ședința din 16/28 martie.

Dl secretar aduce la cunoștința Academiei, că dl Ulanitzki dela archivele generale din Moscva a început o publicare a tuturor documentelor privitoare la istoria Românilor, câte se află în arhivele din Rusia. Până acuma au apărut 184 de pagine din acēta lucrare.

La ordinea ăilei fiind raportul comisiunii însărcinate cu esaminarea lucrărilor în decursul anului și nepresintându-se nici o observațiune asupra lui, se pun la vot conclusiunile și se aprobă.

Dl Sturza atrage atențiunea asupra faptului, că se discută între membri unirea Academiei cu Ateneul român. Apoi arată că altul este scopul și terenul de activitate al Ateneului și altul al Academiei, prin urmare nu trebuie a se admite ca Academia să-și schimbe destinațiunea sa.

După o lungă discuțiune se prineșce (cu 18 contra 8 voturi) următōrea propunere, subsemnată de dnii Cogălnicean, D. Sturdza, A. Papadopol-Calimach, G. Chițu: «Academia spriginită pe legea din 29 martie 1879, care o recunōșce ca institut național, declară că ea nu pöte să fie întrunită sēu confundată cu o altă instituțiune literară sēu științifică.»

*

Ședința din 17/29 martie.

Se dă cetire proceselor verbale ale secțiunii istorice pentru ședințele dela 10, 12 și 16 martie. Se aprobă următōrele propuneri ale secțiunii:

1. De a se publică în Anale lucrările presintate de dl V. A. Urechia «Inscripțiuni după manuscrise din Bucovina.» «O statistică a țerii româneșci din 1820» și «Seina visteriei Moldovei din 1818 și 1776.»

2. A se publică în Anale scrierea dlui A. Papadopol-Calimach «Notițe istorice despre orașul Botoșani.»

Dl Cogălnicean face propunerea ca Academia să mijlocescă pe lângă guvern pentru-ca turnul (invēlit cu petri sculptate) dela Adam Clissi din Dobrogea să se reconstruească pe una din piēțele capitalei României, cu atât mai mult că pietrele sculptate ce împodobesc acest turn sânt deja transportate în parte în Bucureșci, și altele sânt în cale de a fi transportate. Propunerea se recomandă secțiunii istorice.

*

Ședința din 18/30 martie.

La ordinea ăilei este următōrea propunere pre-

*

sintată de dl Sturdza în ședința dela 14 martie, pentru modificarea Art. 94 din Regulament.

«Fondul Alesandru Ión Cuza ajuns în anul 1887 la suma de 31,700 lei în efecte, se va întrebuintă pentru decernere de premii în modul următor:

a) Fondul A. I. Cuza va spori prin procentele lui până la anul 1891 la suma de 37,500 lei în efecte ale statului.

b) În anul 1891 se va acordă un premiu de 10,000 lei unei scrieri, având de subiect: «Istoria Românilor dela Aurelian până la întemeierea principatelor.»

c) Dacă în anul 1891 nu se va decerne acest premiu, fondul de 10,000 lei va servi a premiă scrierea prevădută la lit. b) când se va presintă.

d) Dela anul 1891 înainte se înființază un premiu cincenal de 6000 lei, luați din dobândile capitalului ramas de 27,5000 lei. Acest premiu se va pune la concurs de Corpul academic după propunerea făcută pe rând de fiecare din cele trei secțiuni ale ei.

e) Ori ce economie a capitalului de 27,500 lei va servi la sporirea fondului Al. I. Cuza.

(Semnați: Sturdza, Hașdău, Odobescu, Caragiani, A. Roman, Sion, V. A. Urechia, V. Maniu.) După lungi discuțiuni, se pune la vot propunerea pe articole și în total, și se primește.

Dl Președinte declară, că după Art. 45 din statute, acesta propunere intrunind voturile a două treimi a membrilor prezenți, ea va înlocui Art. 94 din Regulament.

Epistolă deschisă.

Dómnei Hermína Popovici Dessean presidenta interimală a „Reuniunii femeilor române din Arad și provincă” în Arad.

Statutele Reuniunii fiind deja aprobate din no- vembre anul trecut, subsemnatele femei române, din Arad și provincă, exprimându-ne și pe acesta cale dorința de a ne face membre și de a vedé Reuniunea constituită, ve poftim respectuos, ca să binevoiti, fără amânare, a face dispozițiuni pentru înscrierea de membre și a convocă adunarea generală constituantă a Reuniunii.

Maria Nicóră, Iulia Șandor, Iulia Șerbi, Elisa Stanescu, Ana Dogariu, Gabriela Ionescu, Letiția Oncu, Livia Vuia, Rosa Telescu, Melania Pap, Barbara Antonescu, Teresia Magdu, Elena Nicodinovici, vęd. Liuba Popovici, Ernestina Gergurevici, Iuliana Florescu, Sofia Forescu, Iulia Dogariu, Maria Popovici, Adela Oltean, Ana Costa, Marta Savonescu, Lucreția Savonescu, Iulia Florescu, Sabina Miron, Emilia Popovici, Elena Rubenescu, Elena Anciu, Sofia Lupșaiu, Ana Dimitrescu, Lila Molnar, Iuliana Birdean, Lucreția Birdean, Maria Russu, Eufrosina Șerb, Zenovia Frușa, Cornelia Frușa, Olga Possert, Maria German, Elena Paul, Maria Borlodan, Rosa Borlodan, Ana Borlodan, Marta Vuia, Vilemina Talloș, Emilia Moșescu, Sofia Popovici, Maria Radovan, Ecaterina Popi, Ana Iștvai, Rosa Cămpian, Elena Tulcan din Arad.

Emilia Popescu, Flóre Albici, Ana Popovici, Ecaterina Popovici, Mărióra Popovici, Mărióra Crainic, Mărióra Crainic jun., Sidonia Crainic, Elena Cefan, Flórea Goldiș, Luisa Goldiș, Luisa Doboș din Nădab.

Cristina Codrean, Saveta Poliș, Ecaterina Codrean, Etelca Mladin, Terenția Codrean din Șiclău.

Elena Pap, Veturia Pap, Elena Boțoc, Maria Rozsa, Emilia Musca, Elena Popovici, Livia Dascăl, Iléna Dascăl din Comlăuș.

Sofia Burdan, Iléna Ciorogariu, Silvia Balint, vęd. Iuliana Pap, Iuliana Balint din Sinitea. Livia Budai, Maria Szóllóși din Zărând. Petronella Cornea din Măcău.

Ana Novac, Livia Ciacian, Etelca Popa, Maria Stoicovici, Emilia Petrovici, Lucreția Barbi, Lucreția Bucurovici, Iuliana Tyirity, Elena Zrdelean, Dragina Teretean, Iuliana Josa, Sofia Ciorogariu, Danița Ciorogariu, Cristina Zabi, Iudita Mathés, Emilia Ciorogariu din Peșca.

Ecaterina Caracioni, Ecaterina Conopan, Ana Crăciun din Pauliș.

Ecaterina Cimponeriu, Irina Popovici din Miniș. Iulia Monța, Emilia Grozescu, Ermina Ioanovici, Ana Binchici, Rosa Moț, Ana Ștef din Cuvin. Elisabeta Moga și Leonida Filip din Tornea.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șcri literare și artistice. *Dl Adrian Diacon*, arhitect în Bocșa-montană, a făcut proiectul monetei comemorative, care se va bate la Viena pentru iubi-leul episcopului Popasu. — *Dl R. Crețulescu*, care a publicat la Paris un volum de romane în limba franceză, sub titlul «Madame de Prisme», despre care am mai vorbit în foia noastră, a fost ales membru al Societății ómenilor de litere francezi.

Carmen Sylva, regina României, are un talent literar foarte productiv. Nu este an, în care să nu publice câte un volum nou. Durere, regina-poetă scrie tot în limba germană, dar fiind că autórea se află pe tronul român, activitatea sa literară revérșă lumină și asupra țării sale de acuma. De curënd dēnsa éras a scos de sub tipar un volum, acesta are avantajul, că se ocupă de sujete românești. Titlul volumului este «Durch die Jahrhunderte» (Prin secolii) și cuprinde balade românești. Se află la Bonn, în editura lui Strauss. Dacă ne va sosi, vom traduce din ele.

Libro. Acesta e titlul unui roman de A. Genevraye, tradus din limba franceză de dl Dumitru Stăncescu și publicat la București, într'un volum frumos de 132 pagine. Intre multele romanuri de senzație și fără nici o valóre literară, câte se publică în România, vedem cu plăcere că s'a tradus și un roman ce nu are numai scopul d'a irită nervii cetitorilor. O intrigă interesant țesută, niște caractere bine marcate și o limbă naturală, étă caracteristica acestui roman. Traducerea e bună, făcută cu grige, într'o limbă curată, ce ține calea de mijloc între slavisme și neologisme. Cartea se află de vëndare la tipografia «Universul», București strada Brezoianu, nr. 19. Prețul 2 lei 50 bani.

Resunetul. În editura librăriei N. I. Ciurcu, Brașov, a apărut a doua edițiune din «Resunetul», culegere de cantece naționale, pentru usul tinerimei de ambe-secse. În frunte se află portretul lui Andrei Mureșan, ér culegerea cuprinde 162 cantece și anume naționale-patriotice-eroice, hore, cânturi didactice, elegii, cântări religiose, colinde. Prețul volumului, 8° mic de 231 pagine, e numai 25 cr., legat 32 cr.

O revistă nouă. Mai mulți profesori din Bérlad s'au înțeles a scóte o revistă lunară. Numele ei va fi «Gheorghe Lazăr», revistă pentru educațiune și instrucțiune. Va începe a apăre la 15 aprilie a. c. și va continuă de a apăre la 15 ale fiecărei luni. Scopul revistei va fi de a se ocupă mai mult de școlă. Se va adresă mai mult invěțătorului sátesc, pentru care lucru și cestiunile școlare vor ocupă primul loc. Redacțiunea este compusă din un comitet constituit astfel: dnii profesori, Gh. Rim. Constantinescu, S. M.

Haliță, Gh. Ghibănescu, Gavr. Onișor și institutorii Vas. Diaconescu, Ilie Apostolescu.

✶ **Biblioteca copiilor.** Din publicațiunea această editată de librăria N. I. Ciurcu în Brașov, erăș primirăm 4 broșurele, cu următorul cuprins: Nr. 17. «Omule frumos» poezie de Andrei Mureșan și «O familie fericită» din istoriile lui Andersen, trad. de I. Popovici; Nr. 18: «Arménul neguțător și fiul seu Gherghel» poveste populară de V. Rebrean și «Bunica evlavioasă» din istoriile de Andersen, trad. de I. Popescu, Ghicitori; Nr. 19: «Necroc și mintea» poveste de Ion Pop Reteganu; Nr. 20: «Bernușca» istorie populară de Fl. Marian. Prețul unei broșurele e 2 cr.

✶ **Broșuri noue.** «Analiza chimică a izvorului Alesandru dela Slânic», studiu făcut de doctorul în chimie, dl S. Konya, a apărut la Iași. ✶ *Di. Nicolau Barbu* a tipărit disertațiunea sa inaugurată: «De Sapphus Epistula», pentru obținerea titlului de doctor în filosofie la universitatea din Berlin.

✶ **Diaristic.** ✶ «*Brăila*», care a apărut nu de mult în locul «*Bombei*», a dispărut, spre a face erăș loc «*Bombei*». ✶ *Advocatul popular* redactat de dl Paul Rotariu și dat ca supliment la «*Luminătorul*», s'a suspendat pe două luni, pentru cuvântul, că numitul supliment n'a avut decât 15 abonați speciali, dintre cari 3 sânt «a conto», ér abonații «*Luminătorului*» cari l'ar căpêta gratuit încă n'au atins numărul cerut ca să acopere spesele de tipar. ✶ *Dunărea de jos* este numele unui nou diar guvernamental care apare la Galați, de două ori pe săptămână.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

✶ **Știri teatrale și musicale.** ✶ *Dra Leria* a fost primită la Paris de dl Ambroise Thomas directorul conservatorului de acolo. Marele compositor a acompaniat el singur la piano pe dra Leria. Simpatice și tinera artistă română a primit deja multe propuneri de angajament dela cei mai vestiți impresarii. — *Dra Agata Bârsescu* a debutat în săptămâna trecută în teatrul german din Budapesta; tôte diarele de acolo scriu în modul cel mai măgulitor despre tinera artistă română, care a făcut efectul cel mai mare. — *Dna Aristita Roman-Mamolescu* va da ađi sâmbătă în Ploesci o reprezentațiune în sala Grand-Hôtel; după serbători artista va merge să debuteze pe scena din Iași.

✶ **Teatrul Național din București.** Stagiunea teatrală, scrie «*Epoca*», este pe sfârșit. Mai sânt câteva reprezentațiuni ordinare, mai sânt câteva beneficiuri și apoi teatrul își va închide porțile până la toamnă, având dreptul să inscrie pe frontispiciul seu proverbial francez: «Prometre c'est noble, tenir c'est bourgeois!» Precum afișurile dela circuri se termină regulat prin cuvintele: «în fiecare sêră spectacol variat», tot astfel direcțiunea teatrelor, spre a atrage publicul, făgădu-eșce un repertoriu bogat, compus din lucrări originale, din traduceri bune. Când vine diua scadenței poliței, publicul o protesteză, séu — lucru și mai trist — nu se găseșce nici public care să protesteze polița, căci sala e pururea zolă. Atunci, direcțiunea zăpăcită față cu deficitel del K'care sêră, nu șcie ce să mai socotescă, nu șcie în cotro să mai dea cu capul pentru ca să atragă lumea. Comitetul își vêrsă focul pe neghiobia poporului, care cheltueșce bani în cărciumi și nu merge la teatru, pe nepăsarea claselor inteligente care nu fac nimic a se incurajă teatrul românesc, pe mii și sute de considerente mai mult séu mai puțin greșite. Directorul scôte din serțarul mesei lista completă a lucrărilor jucate, și cu inima strinsă de mäh-

nire, te întrebă: «Nu e frumoasă drama *Patrie*? Nu e frumoasă *O crimă celebră*? *Denisa*? și așa mai departe. Ei, pentru ce nu vine lumea la teatru? Mai înteu, nu este adevêrat că lumea nu vine la Teatrul Național. Lumea vine, dar când a fost odată, nu se mai întorce. Fuge ca dracul de tãmaie. Și șciți pentru ce nu se mai întorce? Pentru două motive fôrte puternice: 1. Se jôcă adese o dramă séu comedie numai și numai în interesul unui singur actor. 2. Nici odată rolurile nu sânt șciute.»

✶ **Teatru de diletanți în Cernăuți.** Societatea filarmonică română «Armonia» din Cernăuți a jucat în 3 aprilie n. în localitățile ei «Doi morți vii», comedie în 2 acte de V. Alecsandri, înaintea unui public fôrte numeros român. «Represintarea, ni se scrie de acolo, a întrecut tôte așteptările. Ensembleul ni represintă în total o armonie completă și părea că sântem într'unul din teatrele orașelor de căpetenie din România. Lipovanul Egor ne transportă prin jocul seu artistic-șciintific pe scena unui teatru mare european. Rolul al doile al piesei, proprietarul bogat D. Ghiftui, a fost fôrte bine interpretat și peripețiile vieții sale tragice au fost nimerit represintate. Banul Hagi-Flutur delectă publicul cu jocul seu umoristic-comic. Bine interpretară rolul dl Cărcioc, candidatul de judecătorie, șatrariul Talpă-Lată, Ión lacheul lui Ghiftui și Acrotichescu. Orfana Tița încântă publicul prin jocul ei nimerit. Fôrte bine fu interpretat rolul actriței Ferchezanca. Publicul a fost fôrte mulțămit de represintare. Succesul a fost deci mare, ce este de mulțămit muncii dlui N. cav. de Stamati, fostului elev al conservatoriilor dramatice din Viena și Berlin, care avuse deosebita bunăvoință de a luă asupra-ș dirigerea represintărilor teatrale ale «Armoniei.» Dea Domnul, ca silințele puse de dlui și de alți antemergători ai dlui să fie spre înființarea unui teatru român în Bucovina și spre cultura perpetuă a dramei române!»

✶ **Trupa română care fusese în Iași** pentru reprezentațiunea operelor «*Lucia*», «*Trovatore*», «*Un ballo in Maschera*», «*Ernani*» și «*Faust*» s'a rentors în București. Impresiunea ce artiștii și în deosebi după spusa diarelor iașane, impresiunea ce vocea și jocul dnei Zoe Chrissenghy a făcut asupra publicului de acolo a fost escelinte în «*Faust*», publicul a făcut o adevêrată ovațiune primadonei și tenorului. De altminteri, «*Faust*» a fost opera cea mai bine esecutată în ensemble. Publicul iașan mulțameșce impresiei și o invită a le procură cât mai des asemenea plăceri. E vorba de a se cântă de trupa operi române câteva opere pe scena Teatrului Național din București, înainte de închiderea stagiunii.

CE E NOU?

✶ **Știri personale.** *Maj. Sa regele* a dăruit generăului Barozzi, șeful casei militare a regelui României, o splendidă tabacheră de aur, impodobită cu brilante; darul este din cele mai prețioșe, nu numai prin valoarea lui, dar și ca obiect de artă. — *Maj. Sa regina* a mers cu începutul acestei săptămâni la băile herculane dela Mehadia, unde va petrece trei săptămâni. ✶ *Di. Nicolae Crețulescu*, fost ministru resident în Petersburg al României și membru al Academiei Române, a renunțat la diurnele sale dela Academie pe un timp d'un an, în folosul studentului dela facultatea de șciință din București, Nicolae Stăncioiu, român din Transilvania. ✶ *Di. Paul Rotariu*, redactor și president al Reuniunii învățătorilor români gr. or. din cercul Timișoara-Vinga, a anunțat un premiu de un galbên pentru cea mai bună lucrare trimisă comitetului până la 31 iulie st. v. de membrii numitei Reuniuni.

Hymen. Dl George Lazaru, avocat in Vinga, la 7/19 aprilie își va serbă cununia cu dra Hermina Eugenia Pap, fiica dlui Aron Pap, căpitan montan in Oravița.

Reuniunea femeilor române din Abrud progresează frumos sub conducerea zelosă a dnei presidente Anna Gall. Capitalul reuniunii s'a urcat la suma de 6000 fl., care crește pe zi ce merge. Se crede, că in anul viitor școla de fete, pentru a cărei infiintare s'a constituit această reuniune, se va pute deschide. Aceasta s'a și hotărât in adunarea din urmă.

Adunări învățătoresci. Reuniunea învățătorilor români gr. or. din tractul Lipovei va ține adunarea sa generală mercuri după Paști in Lipova, fiind convocată de dl Blasiu Codrean, primul vice-president al Reuniunii. — Reuniunea învățătorescă din tractul Cohalm va ține adunarea sa generală in Cohalm la 8 aprilie st. n. sub presiul dlui N. D. Mircea, notar Ioan Filipescu; cu asta ocaziune învățătorii Ioan Popescu și Ioan Roșca vor ține disertațiuni. — Sub-reuniunea despărțământului al II-le a Reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Zarand, va ține prima sa adunare generală pe anul 1886-87, in Hondol la 21, 22 și 23 aprilie n. sub presiul dlui Forraș, secretar Alesandru Vlad. Cu asta ocaziune învățătorii S. Cibian, A. Vlad, P. Gabor, A. Iovan, Avram Muntean, I Popescu, Solomon Sabău vor ține prelegeri teoretice și practice.

Conferințe literare. La Iași dl profesor I. P. Florantin a ținut duminica trecută o conferință publică in sala universității; subiectul tractat a fost «Mijlocele pentru instrucțiunea copiilor mici». — In cercul studiilor sociale din București dl Constantin Mille a ținut o conferință, asupra «Patriotismului și a Cosmopolitismului». — In societatea Tinerimea Română din București dl Stefan Nanu a vorbit despre «ereditate in degenerarea fisică.»

Institute de credit și economii. Victoria din Arad a ținut adunarea sa generală constituantă la 31 martie, sub presiul dlui G. Dogar și s'a constatat, că in loc de 1000 de acții s'au subscris 1310, deci a trebuit să se facă reducere. Consiliul direcțiunii s'a constituit, pe trei ani, astfel: Demetriu Bonciu presidentul direcțiunii, David Nicórá v.-presidentul direcțiunii, dr. N. Oncu directorul executiv; membrii ai direcțiunii: M. V. Stănescu, dr. G. Vuia, dr. N. Ciacian, Mihail Veliciu, Costa Oberchnez, Grigoriu Venter, Demetriu Antonescu și Aurel Suci. In comisiunea revêdătoare s'au ales următorii: dr. Atanasiu Șandor, Vas. Mangra, Ant. Caracioni, George Lazaru și Ioan Beș. President al adunării generale George Dogariu. — **Silvania**, care se infiinteză la Șimleu, a ținut in 15 martie conferință, cu care ocaziune s'a constatat, că esistența institutului este asigurată. Adunarea constituantă e convocată pe 19 aprilie n. — **Ardeleana**, institut de credit și economii din Orăștie, a ținut adunarea sa generală in 20 martie n., sub presiul dlui Samuil Pop. Institutul acesta ș-a început activitatea in 1 august 1885; profitul curat al primului an de gestiune este 6285 fl. 27 cr. Suma de 278 fl. 49 cr. destinată pentru scopuri culturale, s'a dat școlei gr. or. române din Orăștie. President al direcțiunii e dl Sam. Pop, ales in mod provisor de anul curent, ér vice-pres. dl Iosif Orbonaș pe 3 ani; funcționari: dr. I. Mihai director executiv, Sam. Pop juris consult, Ioan Mihaiu cassar, Aurel Popovici Barcian comptabil și T. Haneș oficial. Marca de presență s'a stătorit cu 50 cr. pentru membrii din loc, ér pentru cei externi cu 1 fl. In comisiunea de supraveghiere s'au ales: Nic. Popovici presbiter gr. or., dr. St. Erdélyi

medic și Laur. Bercian notar cercual, ca membrii ordinari, ér G. Vințian și N. Trifu ca membri suplenți. — **Prevederea** va fi numele unei societăți de imprumut și păstrare, care se va infiintă in comuna Codlea lângă Brașov, la stăruința zelosului paroc dl Iosif Comanescu.

Neorolog. Ioan Marinoviciu a încetat din viață in al 44-le an al vieții sale la 1 aprilie st. n. in S.-Regin. Il jelesc: Carolina Orbonaș n. Marinovici, Maria Schwarz n. Marinovici ca surori; Nicolae Marinovici, Eugen Marinovici ca frați; Carol Schwarz, colonel de gendarmerie in pens., Michael Orbonaș advocat ca cumnați; Cornelia Marinovici n. Dateo ca cumnată; Maria Lemeni, Ecaterina Marinovici ca mătuși; Agapia Crișan n. Marinovici ca veră.

Ghicitóre de semne.

De Iulia Ursu.

7+*2 *o#2 il*un .e!6
c2!6 / \oi #2!6.2 /# \ill*
e.: /# +i =.u#o+ +i y. /+
c2 6o. u! !lu #/ =o+* *.: /+

6/.: / *i! 6e c2!6 y2!6e+c
6o#!e cu# #e #/i *o9e+c
#e *o9e+c +i #e u+uc
e/ +i =.u! □ / ce/ 6e !uc

Terminul de deslegare e 21 aprilie. Ca totdeauna și de astă-dată se va sorti o carte intre deslegători.

Deslegarea ghicitórei de litere din nr. 3:

Iulia Cesar

Uranus

Laplata

Indienii

Unspedece

Cerbul

Ermonul

Socrates

Alesandru

Râmnic-Vâlcea.

Șirul prim și literele inițiale dau numele «Iulia Cesar». Deslegare bună ni-a sosit dela dómnele și dnișorele: Aurelia Pipoș n. Roșescu, Amalia Pop, Cornelia Densușan, Hortensia Paguba, Emilia Anderco n. Roman, Maria Bratta, Adriana Popescu și dela dnii Nicolau V. Pop, Ioan Deac și Traian H. Pop.

Premiul l'a dobândit dna Amalia Pop.

Călindarul săptămânei.

Diua sept.	Călindarul vechiu	Călind nou
Duminea Florilor, Ioan c. 13, gl. 1.		
Duminea	29 Florii	10(†) Paști
Luni	30 Ioan Scarariul	11(†) Leo papa
Marți	31 Cuv. Ipatie	12 Iuliu
Mercuri	1 † Cuv. M. gipt.	13 Iust
Joi	2 Păr. Titu	14 Tiberiu
Vineri	3 Cuv. Nichita	15 Fürchtegott
Sâmbătă	4 Cuv. Păr. Iosif.	16 Irina

Trelluniul jan.—martie incheiându-se cu nrl acesta, rugăm pe aceia a căror abonamente espiră acuma, să binevoescă a le innoi de timpuriu. Cei ce nu vor să mai fle abonați, să ne innapoeze nrl viitor.

Proprietar, redactor respunđător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Húgel in Oradea-mare.